

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller 2025-09-30 – 2026-09-30:

Björbo förskola

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Varför Plan mot diskriminering och kränkande behandling?	3
Främja, förebygga och åtgärda:	3
Enhetens vision, ansvar samt delaktighet:	4
Kommunens övergripande rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar:	4
Upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera:.....	4
Utvärdering och analys av föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling:	5
Utvärdering och analys av föregående års kartläggningar och sammanställningar:.....	6
Främjande insatser:	6
Förebyggande åtgärder:.....	6
Prioriterade mål detta läsår:	7
Till dig som förälder:	8
Till dig som barn/elev:.....	8
Barn/elever och vårdnadshavares delaktighet:	8
Begrepp:	8
Diskrimineringsgrunderna:	9

VARFÖR PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING?

Enligt Skolverket och gällande lagstiftning: skollagen¹ och Diskrimineringslagen², ska huvudmannen årligen se till att det upprättas planer mot kränkande behandling, en för varje enskild verksamhet. Syftet med planen är att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska vara ”levande” i den meningen att den ständigt ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. Planen ska enligt Skolverkets rekommendationer innehålla:

- en översikt över de mål som verksamheten har satt upp för det förebyggande arbetet
- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar
- en redovisning av vilka åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året
- en redovisning av hur åtgärderna i den föregående årsplanen har genomförts.

I planerna ska det anges vem som är ansvarig för att respektive åtgärd genomförs, samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta är enhetens plan för detta läsår.

FRÄMJA, FÖREBYGGA OCH ÅTGÄRDA:

Vi arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Det är olika arbetssätt som ser till att alla barn/elever har en trygg vardag fri från kränkande behandling och diskriminering. De olika arbetssätten innebär:

- Främjande arbete handlar till exempel om att arbeta för att alla barn och elever är lika mycket värda, att vi bemöter varandra på ett trevligt och respektfullt sätt och att alla som deltar i verksamheten är inkluderade. Verksamheten identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Det främjande arbetet genomförs oavsett om det finns aktuella problem eller inte och riktar sig till alla barn/elever.
- Förebyggande arbete handlar om att hitta och förhindra risker för utsatthet, exempelvis platser eller situationer utomhus, vid skåpen och omklädningsrum. Arbetet utgår från konkreta behov eller riskområden som verksamheten har upptäckt eller synliggjort vid kartläggning.
- Åtgärdande arbete handlar om att agera: stoppa, utreda och åtgärda då barn/elever beter sig på ett sätt som får någon att bli ledsen eller må dåligt. Barn/elever ska veta att de ska vända sig till en vuxen för att få hjälp.

¹ [Skollag \(2010:800\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#) Främst kap 6.

² [Diskrimineringslag \(2008:567\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

ENHETENS VISION, ANSVAR SAMT DELAKTIGHET:

Vision: Alla pedagoger och barn på Björbo förskola tar bestämt avstånd mot alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Verksamheter som omfattas av planen: Alla avdelningar på Björbo förskola.

Ansvariga för planen: rektor i samarbete med alla pedagoger på Björbo förskola.

Personalens delaktighet: Alla pedagoger är delaktiga i upprättandet och utvärderingen av planen, samt arbetar i vardagen med de förebyggande och främjande åtgärderna. Planen finns med som en punkt på APT för att det ska finnas möjlighet att hålla planen aktuell.

Förankring av planen: Rektor ansvarar för att planen finns på Gagnefs kommuns hemsida. Alla pedagoger har ett eget ansvar att ta del av planen och att veta var den finns tillgänglig. Pedagogerna ansvarar för att informera vårdnadshavare om planen vid introduktion och utvecklingssamtal samt vårdnadshavarmöte.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR:

- All personal ska villkorslöst, utan dröjsmål, vid misstanke om att barn/elev blivit kränkt anmäla detta till respektive chef/rektor.
- Anmälan görs digitalt via [KBI/ Draftit](#). (Digitalt ärendehanteringssystem för att utreda diskriminering och kränkande behandling.) Den finns på intranät
- Rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående via Draftit.
- Rektor gör en anmälan till huvudmannen via Draftit.
- Barn och utbildningsförvaltningen redovisar kontinuerligt antal fall av diskriminering och kränkande behandling på Barn- och utbildningsnämnden. Årligen görs en aggregerad uppföljning av huvudman, både av enheternas Planer mot diskriminering och kränkande behandling, samt läsårets Draftit- sammanställning.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av någon vuxen ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes vårdnadshavare ska omedelbart kontakta/berätta för personal eller rektor.

UPPTÄCKA, ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Enligt skollag 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna

- *Närvarande pedagog utreder vad som hänt genom att prata med alla inblandade som får möjlighet att komma till tals.*
- *Arbetslaget underrättas och avgör tillsammans om det handlar om en kränkning, händelsen dokumenteras. Vad hände? Vilka var inblandade? Var och när skedde händelsen/kränkningen? Ansvarig pedagog för dokumentationen är den pedagog som upptäcker händelsen/kränkningen.*
- *Rektor informeras.*
- *Kränkningen anmäls digitalt på intranät KBI/Draftit.*
- *Berörda vårdnadshavare underrättas.*
- *Om kränkande behandling inte upphör kontaktas specialpedagog.*
- *Rektor är ytterst ansvarig och kontaktar huvudman om problemet kvarstår.*

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING:

Gullhöna: läsåret 24/25

Vi arbetade med Väpplarna och speciellt då den röda Väpplaren som "pratade" med barnen om hur man är en bra kamrat. Barnen fick ett uppdrag av väpplaren att hjälpa till att göra en kompisol där de fick skriva sina namn på strålarna. Det vi upptäckte när vi arbetade med vårt kompischema var att barnen, som hade ett bra samspel innan, började kommentera vad de andra barnen gjorde för "fel" och att i stället för att försöka komma överens, började berätta för pedagogerna vad de andra barnen gjort. Barnens fokus blev att uppmärksamma då andra barn inte var bra kompisar i stället för att vara bra kompisar. Under hösten hade vi en speciell situation på Gullhöna men vi upplevde att samspelet i barngruppen fungerade bra och att de var hjälpsamma och empatiska.

Örmila:

Läsåret -24/25 Barngruppen bestod av 15 barn i åldrarna 1 – 4 år, vilket var för stor grupp men även för stor åldersspridning för en yngrebarnsavdelning. Vi har varit nära barnen, fördelat oss på avdelningens ytor samt suttit ner på golvet. Det har hänt någon gång att barn gett ett annat barn "tjuvnyp" även fast en pedagog suttit ner och bredvid/ tillsammans med barnen. Vi har inte genomfört någon kontaktbarometer. Alla pedagoger har arbetat främjade genom att uppmuntra barnen när de varit hjälpsamma samt när de varit en bra kompis.

Vi har blivit mycket bättre på att fördela oss mer inne och ute. "Springet" bland pedagogerna har minskat.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS KARTLÄGGNINGAR OCH SAMMANSTÄLLNINGAR:

Gullhöna: Utifrån förra höstens arbete med kompisar och röda väpplaren och att barnens fokus då hamnade på när kamraterna inte var bra kompisar, så funderar vi på att ge barnen olika uppdrag i att samarbeta, hjälpa varandra, arbeta tillsammans i smågrupper o.s.v.

Örmila: För många barn och för stor åldersspridning är mindre gynnsamt för yngrebarns grupper. Här kunde vi liksom föregående år, delat upp barngruppen äldsta barnen och använt Kuppjarg några förmiddagar i veckan. Detta för att skapa mer lugn ibland barnen och haft mer åldersanpassade aktiviteter för de äldsta. Vilket kan vara med i planeringen inför kommande läsår.

Även om pedagogerna fördelat sig på avdelningens ytor, samt är nära barnen så händer det att barn ger varandra "tjuvnyp".

FRÄMJANDE INSATSER:

Gullhöna: I alla vardagens situationer tänker vi på att ge barnens uppdrag och att lösa uppgifter tillsammans samt arbeta i mindre grupper för att träna på att samarbeta.

Örmila: Pedagogerna fördelar sig så mycket som möjligt både ute och inne för att se hur samspelet mellan barnen fungerar. Vi kommer att genomföra kontaktbarometer, samt hitta en rutin som minimerar "springet" hos pedagogerna.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER:

Gullhöna: Vi har en tydlig grundrutin för både barn och pedagoger med måltider, samlingar med bestämda platser, lästund och lugna stunden för att minska oro och hög ljudnivå. Vi pedagoger fördelar oss så mycket som möjligt så att vi ser barnens samspel och får vetskap om vad vi behöver tänka på vid planerandet av det förebyggande arbetet. Trygghetsvandring och kontaktbarometer genomförs läsåret 25-26

När avdelningarna är tillsammans har pedagogerna en dialog om man ser att något händer med barnen på respektive avdelning, även Örmila.

Örmila: Vi har, som Gullhöna, tydliga rutiner på avdelningen för barn och pedagoger under vistelsen i förskolan. Pedagogerna fördelar sig så mycket som möjligt både ute och inne för att se hur samspelet fungerar mellan barnen och stärka barnen när de är en bra kompis. Vi kommer att genomföra en trygghetsvandring och kontaktbarometer läsåret 25/26.

PRIORITERADE MÅL DETTA LÄSÅR:

Mål	Åtgärder/insatser	Ansvarig	Datum när arbetet påbörjas	Datum när arbetet avslutas
Minska otrygga områden på förskolan	Trygghetsvandring med ett barn åt gången	Pedagoger på Gullhöna	Oktober-25	20/12-25
Synliggöra hur pedagoger bemöter barn och barn bemöter andra barn.	Kontaktbarometer	Pedagoger på Gullhöna och på Örmila	Oktober-25	20/12-25
Minska ljudnivån inomhus hos både barn och pedagoger.	Ljudbarometer (ljudkarta)	Pedagoger på Gullhöna.	September-25	20/12-25
Träna på att samarbeta i olika tillfällen under dagen	Dokumentation i SKA	Pedagoger på Gullhöna	Oktober-25	Utvärdering Januari-26
Förebygga konflikter.	Vara nära barnen. Fördela oss inne på avd. och ute för att vara där barnen är.	Pedagoger på Örmila och Gullhöna	Oktober-25	Utvärdering Januari -26
Uppmuntra barnen när de är en bra kompis/ positivt socialt samspel	Uppmärksamma när barnen är bra kamrater.	Pedagogerna på Örmila	Oktober-25	Utvärdering Januari-26
Minimera "Springet" hos pedagogerna.	Hitta en rutin som tydliggör vem som t.ex. svarar i telefonen.	Pedagogerna på Örmila	Oktober-25	Utvärdering januari-26

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

TILL DIG SOM BARN/ELEV:

En kränkning är när du blivit så illa behandlad att du känner dig ledsen, sårad eller mindre värd. En kränkande handling är en handling som du inte har bett om ska ske, det kan till exempel vara att någon slår dig, säger något elakt till dig, fryser ut dig, inte låter dig vara med eller är elak mot dig över nätet. Om du känner dig kränkt, ledsen eller sårad eller ser någon annan som är utsatt, berätta så snart som möjligt för en vuxen på skolan eller hemma.

BARN/ELEVER OCH VÅRDNADSHAVARES DELAKTIGHET:

Vi informerar vårdnadshavare om planen vid möten och den finns tillgänglig i hallen. På Gullhöna är barnen delaktiga genom trygghetsvandring och kontinuerliga samtal om hur man är en bra kamrat (Röda väpplaren och kompisol) På Örmila görs barnen delaktiga genom att pedagogerna genomför kontaktbarometrar.

BEGREPP:

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hans etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempelvis är om alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling

I 1 kap. skollagen och i läroplanerna används begreppet kränkande behandling brett och omfattar då alla typer av kränkningar inklusive diskriminering enligt diskrimineringslagen och även diskriminering med koppling till andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I 1 kap.2 § Regeringsformen står att "Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person". I 6 kap. skollagen avgränsas kränkande behandling till att avse ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. I den här texten används begreppet "kränkningar" för att beskriva alla typer av kränkningar som avses i 1 kap. skollagen, alltså omfattande även alla former av och grunder för diskriminering. När begreppet "kränkande behandling" används här menar vi kränkningar såsom begreppet används i 6 kap. skollagen.³

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).

³ Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar. Skolverket, Stockholm 2019

Könsöverskridande identitet eller uttryck

att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

Funktionsnedsättning

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Sexuell läggning:

homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Ålder

uppnådd levnadslängd.

Källa för diskrimineringsgrunderna: ⁴

⁴ [Diskrimineringsombudsmannen | DO](#) 2023-06-27